

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ·

ΛΟΥΚΑΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΙΒ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Ψαλ. 144, 3. « **Μ**ΕΓΑΣ Κύριος καὶ αἰνετός σφόδρα, καὶ
» τῆς μεγαλowsύνης αὐτοῦ οὐκ ἔστι πέρας »!
Τῆς λέπρας τὸ πάθος φθορά ἐστίν ὅλου τοῦ
αἵματος· ὅθεν καὶ τὰ περιέχοντα αὐτὸ
ἀγγεῖα, τῆς ἐλαστικῆς αὐτῶν δυνάμεως
στερούμενα, οὐδὲ τρίβουσιν, οὐδὲ ἐξωθοῦσι
τὰ ἐν τῷ αἵματι ἄλατα καὶ ἑτεροειδῆ μό-
ρια· ἐκ τούτου δὲ στάσεις αὐτῶν γίνονται
εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος· ἐξ αὐτῶν
δὲ ἀναζέσεις καὶ πυρώσεις, καὶ ἡ βλεπο-
μένη μεταβολὴ τοῦ φυσικοῦ χρώματος, καὶ
ἡ ἀλλοίωσις τοῦ δέρματος, καὶ τοῦ κρέα-
τος καὶ τῶν μελῶν ἡ διαφθορά. Τῆς ἀλη-

(ΚΥΡΙΑΚ. ΕΥΑΓΓ. ΤΟΜ. Β'.)

θινῆς λέπρας τὸ πάθος, ὅταν φθάσῃ εἰς τὴν
ἀκμὴν, καὶ εἰς τὸν τέλειον αὐτοῦ βαθ-
μόν, γίνεται πάντῃ ἀνίατον· ἰατρεύετο
ἐνίοτε παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις, ὡς φαίνεται
εἰς τὴν νομοθεσίαν τοῦ Μωϋσέως, ἐπειδὴ
μετὰ μεγάλης προσοχῆς παρετηρεῖτο εὐθὺς
εἰς τὴν ἀρχήν, ὅτε οὐδὲ αὖξῃσιν εἶχεν,
οὐδὲ πρόοδον, ἀλλὰ μόνον τὸ πρῶτον αὐτοῦ
ἵχνος ἐδείκνυε. Τοῦτο τὸ φθοροποιόν καὶ
ἀνίατον πάθος δι' ἐνὸς νεύματος ὀλοτελῶς
ἑθεράπευσεν ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς· « **Μ**έγας
» Κύριος καὶ αἰνετός σφόδρα, καὶ τῆς με-
» γαλowsύνης αὐτοῦ οὐκ ἔστι πέρας »! Οὐχὶ

ἓνα, οὐδὲ δύο, ἀλλὰ δέκα λεπρούς, πάσης ἱατρείας ἀπηλπισμένους, ὁμοῦ ἐν μιᾷ σιγῇ καίρου διὰ τῆς παντουργικῆς αὐτοῦ δυνάμεως ἐκαθάρισεν ὁ παντοδύναμος σωτήρ. Τὴν περὶ τούτων σύντομον ἱστορίαν ἠκούσατε εἰς τὸ σημερινόν ἀναγνωσθὲν εὐγέλιον· νῦν δὲ καὶ τὴν πλατυτέραν αὐτῆς ἔκφρασιν καὶ ἐξηγήσιν ἀκούσατε.

Λουκ. 17, 12. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἰσερχομένου τοῦ Ἰησοῦ εἰς τινὰ κώμην, ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἕστησαν πόρῳθεν.

Αὕτη ἡ κώμη, ἥγουν ἡ μικρὰ πόλις, ἔκειτο μεταξὺ τῆς Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας· διότι, ὅτε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἐπορεύετο εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, διαβαίνων διὰ τῆς Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας, τότεν

Λουκ. 17, 11. κατήντησεν εἰς αὐτὴν τὴν κώμην. Ὅτα, δὲ ἐπλησίασε, καὶ ἔμελλεν εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, τότε ἀπήντησαν αὐτῷ οἱ δέκα ἄνδρες οἱ λεπροί, οἵτινες μακρόθεν ἐστάθησαν μὴ τολμήσαντες πλησιάσαι εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, μηδὲ πεσεῖν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἐπειδὴ ὁ Ἰουδαϊκὸς νόμος ἀπηγόρευεν εἰς τοὺς λεπρούς τὴν μετὰ τῶν καθαρῶν ἀναστροφὴν καὶ ἀνάμιξιν, λέγων

Λευϊτ. 13, 46. «Κεχωρισμένος καθήσεται (ὁ λεπρός), ὡς ἐξω τῆς παρεμβολῆς αὐτοῦ ἔσται ἡ διατριβή·» ὅθεν ὁ Ἰώσηπος ὁ Φλάβιος περὶ τοῦ Μωϋσέως εἶπε, «Τοὺς δὲ λεπρούς εἰς τὸ παντελὲς ἐξήλασε τῆς πόλεως, μηδεὶς νὺξ συνδιαιτωμένους, καὶ νεκροῦ μηδὲν διαφέροντας».

Λουκ. 17, 13. Καὶ αὐτοὶ ἦσαν φωνήν, λέ-

γοντες· Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς.

Ἐπειδὴ μακρὰν ἦσαν οἱ λεπροὶ ἀπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα ἀκούσῃ αὐτούς, ὕψωσαν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ μεγαλοφώνως ἐκραύγασαν· «Ἐπιστάτα», ἥγουν Κύριε, κηδεμών, ἔφορε, «ἐλέησον ἡμᾶς». Αὐτοὶ ἐνδεχομένως ἠκούσαν τῶν ἐξαισίων τοῦ Χριστοῦ θαυμάτων τὸ πλῆθος· διὸ πιστεύσαντες, ὅτι δύναται θεραπεῦσαι αὐτούς, ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ τὴν ἱατρείαν τοῦ πάθους αὐτῶν, κραυγάζοντες μεγάλη τῇ φωνῇ «Ἐλέησον ἡμᾶς». Τί δὲ ἐποίησεν ὁ φιλανθρωπότατος, ἀκούσας τὴν ἐλεεινὴν αὐτῶν φωνήν;

Καὶ ἰδὼν, εἶπεν αὐτοῖς, πορευθέντες, ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτούς, ἐκαθαρίσθησαν. Λουκ. 17, 14.

Ὅτε κατὰ πρῶτον ἐφαίνετο εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου μικρὸν καὶ ἀμφίβολον τῆς λέπρας σημεῖον, παρίστατο εὐθὺς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐνώπιον τοῦ ἱερέως· ὁ δὲ ἱερεὺς, ἐξετάζων ἀκριβῶς τὸ πάθος ἡμέρας δεκατέσσαρας, ἀπεφάσιζε, λέπρα ἐστὶ τὸ πάθος ἐκεῖνο ἢ οὐ· ἐὰν δὲ μετὰ τὴν δοκιμὴν ἐφαίνετο ὁ ἄνθρωπος τῷ ὄντι λεπρός, ἐχώριζεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ ἐξέβαλεν ἐξω τῆς παρεμβολῆς αὐτοῦ, ἵνα μὴ καὶ τοὺς ἄλλους μιάνη. Μετὰ ταῦτα, ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐνόμιζεν, ὅτι ἱατρεύθη, παρίστατο πάλιν πρὸς τὸν ἱερέα, ὅστις, ἀκριβῶς ἐξετάσας καὶ πληροφορηθεὶς περὶ τῆς ἀληθοῦς αὐτοῦ θεραπείας, προ-

σέφερε τὰς ὑπὲρ τοῦ καθαρισμοῦ αὐτοῦ θυσίας, καὶ ἀνακηρύττων αὐτὸν καθαρὸν ἀπὸ τῆς λέπρας, ἔδιδεν αὐτῷ ἄδειαν, ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ταῦτα διωρισμένα ἦσαν ἐν τῷ Ἰουδαϊκῷ νόμῳ. Δις λοιπόν, κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ νόμου, ὁ λεπρὸς παρίστατο ἐνώπιον τοῦ ἱερέως, πρῶτον, ὅτε ὑπώπτευσεν, ὅτι ἐστὶ λεπρὸς· δεύτερον, ὅτε ἐνόμιζεν, ὅτι ἰατρεύθη ἀπὸ τῆς λέπρας. Ἐπειδὴ οὖν οἱ δέκα λεπροὶ ἔξω τῆς πόλεως ἦσαν, ὅπου ἀπήντησαν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ, καὶ οὐδὲ ἐτόλμησαν πλησιάσαι πρὸς αὐτόν, φανερόν ἐστιν, ὅτι αὐτοὶ παρεστάθησαν πρότερον πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἔδειξαν τὸ πάθος αὐτῶν, καὶ ἀνακηρυχθέντες ὑπ' αὐτῶν λεπροί, ἐξωρίσθησαν τῆς πόλεως. Λοιπὸν ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς, ὅστις εἶδε, καὶ ἰδὼν, λέγει, ὅτι ἀληθῶς ἦσαν λεπροὶ καὶ ἀποβεβλημένοι τῆς πόλεως, προορίσας σιωπηλῶς ἵνα καθαρισθῶσι κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἐπορεύοντο πρὸς τοὺς ἱερεῖς, ἀπέστειλεν αὐτοὺς πρὸς τοὺς ἱερεῖς, οὐχ ἵνα αὐτοὶ ἐξετάσωσι τὰ περὶ τῆς λέπρας, ἀλλ' ἵνα ἀνακηρύξωσιν αὐτοὺς ὑγιεῖς καὶ καθάρους. Γέγονε δὲ ὡς ὁ παντοδύναμος ἐδιώρισεν· « Ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτούς », ἡγουν καθ' ὃν καιρὸν ἐπορεύοντο πρὸς τοὺς ἱερεῖς, ἐν αὐτῇ τῇ ὁδῷ ἐκαθαρίσθησαν ἀπὸ τῆς λέπρας. Βλέπε δέ, ὅτι οἱ μὲν λεπροὶ κραυγάζουσι τὸ « Ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς », ὁ δὲ ἐπιστάτης Ἰησοῦς, ἐπακούσας τῆς δεήσεως αὐτῶν, ἐκαθάρισεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτῶν. Τύπος τοῦτο τοῦ ἁμαρτωλοῦ· λελεπτωμένην ἔχει ὁ ἁμαρτωλὸς τὴν ψυχὴν, καθὼς οἱ δέκα λεπροὶ τὸ σῶμα·

ὅταν δὲ αὐτὸς μετὰ κατανύξεως κράζῃ, ὥσπερ ἐκεῖνοι, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ θεοῦ, ἐλέησόν με, τότε ὁ παντελελήμων Ἰησοῦς, ἐπακούων τῆς προσευχῆς αὐτοῦ, ἐλεῖ αὐτόν, καὶ καθαρίζει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς λέπρας τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ. Τί δὲ ἐποίησαν οἱ λεπροί, ἰδόντες ὅτι τοσοῦτον παραδόξως ἐκαθαρίσθησαν;

Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ἰδὼν, ὅτι ἰά- Λευκ. 17, 15.
θη, ὑπέατρεψε, μετὰ φωνῆς μεγά-
λης δοξάζων τὸν θεόν, καὶ ἔπε- 16.
σεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας
αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ καὶ αὐ-
τὸς ἦν Σαμαρεῖτης.

Ἐκ τῶν δέκα καθαρισθέντων λεπρῶν εἷς μόνος ἐφάνη εὐχάριστος, ὅστις ἰδὼν ὅτι ἐκαθαρίσθη ἀπὸ τῆς λέπρας, ἐπέστρεψεν εὐθύς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐδόξαζε μεγαλοφώνως τὸν θεόν· πεσὼν δὲ πρὸς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, προσέφερεν αὐτῷ τὴν εὐχαριστίαν διὰ τὴν εὐεργεσίαν αὐτοῦ. Σαμαρεῖτης δὲ ἦν οὗτος ὁ εὐχάριστος ἄνθρωπος. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Σαμαρεῖται οὐδὲ εἰς τὰ περὶ πίστεως ἦσαν σύμφωνοι τοῖς Ἰουδαίοις, οὐδὲ τοὺς ἱερεῖς αὐτῶν εὐλαβοῦντο, οὐδὲ συνανεστρέφοντο μετ' αὐτῶν, οὗτος δὲ ὁ Σαμαρεῖτης μετὰ τῶν λοιπῶν ἐννέα λεπρῶν τῶν Ἰουδαίων συνανεστρέφετο, καὶ προθύμως ἀπῆλθε πρὸς τοὺς τῶν Ἰουδαίων ἱερεῖς, ὅτε τοῦτο ἐκέλευσεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός, φανερόν ἐστιν, ὅτι οὗτος, καὶ Σαμαρεῖτης ἦν τὸ γένος, ὁμόπιστος ὁμῶς ἦν τοῖς Ἰουδαίοις, πιστεύων καὶ δεχόμενος πάντα, ὅσα καὶ ἐκεῖνοι ἐπίστευον καὶ ἐ-

δέχοντο· διὰ τοῦτο δὲ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς οὐκ εἶπε περὶ αὐτοῦ, ὁ ἀλλόπιστος οὗτος, ἢ ὁ ἑτερόδοξος οὗτος, « ἀλλ' ὁ ἀλλογενὴς οὗτος », σημαίνων, ὅτι ἄλλου μὲν γένους ἦν ὁ ἄνθρωπος, οὐκ ἄλλης δὲ πίστεως.

Λουκ. 17,
17.

18. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; οὐχὶ εὐρέθησαν ὑποστρέφαντες δοῦναι ὁρᾶν τῷ θεῷ, εἰμὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος.

Ἐπειδὴ ὁσάκις ὁ θεᾶνθρωπος ἐθεράπευσεν ἀσθενεῖς, ἢ ἀνέστησε νεκρούς, ἢ ἄλλας θαυματουργικὰς εὐεργεσίας ἐπραξε, διδάσκων ἡμᾶς τὴν ταπεινοφροσύνην καὶ τὴν φυγὴν τῆς φιλοδοξίας, οὐ μόνον οὐδέποτε παρ' οὐδενὸς τῶν εὐεργετηθέντων ἐζήτησεν εὐχαριστίαν, ἀλλὰ καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς τὴν σιωπὴν τῆς εὐεργεσίας. Ἵνα μή τις νομίσῃ, ὅτι οὐδεμίαν εὐχαριστίαν ζητεῖ ὁ θεὸς παρ' ἡμῶν διὰ τὰς πρὸς ἡμᾶς εὐεργεσίας αὐτοῦ, διὰ τοῦτο, ὅτε ὁ καθαρισθεὶς Σαμαρεῖτης προσέφερεν αὐτῷ τὴν εὐχαριστίαν, τότε, στραφεὶς πρὸς τοὺς περιστῶντας, ἐμέμφθη μὲν τοὺς ἀχαρίστους, ἐδέχθη δὲ τὴν εὐχαριστίαν τοῦ ἐγγνώμονος, εἰπὼν, Καὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν, ποῦ δὲ εἰσιν οἱ λοιποὶ ἐννέα; αὐτοὶ οὐχὶ ὑπέστρεψαν, ἵνα προσφέρωσι τὴν εἰς τὸν θεὸν χρεωστούμενην εὐχαριστίαν· μόνος δὲ οὗτος ὁ ἀλλογενὴς εὐχάριστος ἐφάνη, προσελθὼν καὶ εὐχαριστήσας. Ἀλλογενεῖς δὲ ἦσαν οἱ Σαμαρεῖται καὶ οὐχὶ ὁμογενεῖς τοῖς Ἰουδαίοις, ἐπειδὴ ἦσαν Ἀσσύριοι τὸ γένος· διότι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων, καθυποτάξας τὴν

4. Bar.
17, 6.
24.

Σαμαρείαν, μετέστησε πάντας τοὺς ἐκεῖ κατοικοῦντας Ἰσραηλίτας σὺν τῷ βασιλεῖ αὐτῶν Ὡσηε εἰς τὴν τῶν Ἀσσυρίων χώραν, ἀντ' αὐτῶν δὲ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Σαμαρείαν Ἀσσυρίους, οἵτινες κατώκησαν ἐν αὐτῇ. Ἵνα τί δὲ ὁ θεᾶνθρωπος μετὰ τοσαύτης ἀκριβείας ἐσημείωσεν, ὅτι οὗτος ὁ εὐχάριστος ἄνθρωπος ἦν Σαμαρεῖτης καὶ ἀλλογενὴς; ἵνα διδάξῃ πάντας τὸ τοῦ θεοῦ ἀπροσωπόληπτον, καὶ ὅτι « ἐν παντὶ ἔθνει πρᾶξ. 19,
35. » ὁ φοβούμενος αὐτόν, καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, δεκτὸς αὐτῷ ἐστι ». Ταῦτα δὲ εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς περιστῶντας, στραφεὶς πρὸς τὸν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ πεσόντα Σαμαρεῖτην, εἶπε·

Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀναστάς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Λουκ. 17,
19.

Ἄκουε τῆς ταπεινοφροσύνης τὸ μάθημα· οὐκ ἐγώ, λέγει, ἐθεράπευσα τὴν ἀσθενεῖάν σου, ἀλλ' ἡ πίστις σου· ἡ πίστις σου ἐκαθάρισέ σε ἀπὸ τῆς λέπρας· « Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε ». Ταῦτα λόγια εἶπε πρὸς τὴν αἰμορροοῦσαν, τὰ αὐτὰ πρὸς τὸν τυφλὸν τὸν Βαρτίμαιον, ὅτε ἐθεράπευσεν αὐτούς· τὰ αὐτὰ πρὸς τὴν ἁμαρτωλὸν γυναῖκα, ὅτε ἐσυγχώρησε τὰς ἁμαρτίας αὐτῆς. Ἐκ τούτων δὲ φανερόν ἐστιν, ὅτι οὐ μόνον ὁ Σαμαρεῖτης, ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ ἐννέα λεπροὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν· διότι, ἐὰν οὐκ ἐπίστευον, οὐκ ἐκαθαρίζοντο· ἀλλ' ὁ μὲν Σαμαρεῖτης μετὰ τὴν εὐεργεσίαν ἐφάνη εὐχάριστος, οἱ δὲ λοιποὶ ἐννέα ἐφάνησαν ἀχαρίστοι καὶ ἀγνώμονες πρὸς τὸν εὐεργέτην αὐτῶν.

Ματ. 9,
22.

Μάρκ. 10,
52.

Λουκ. 7,
50.